

Lahti

Talousarvio 2025

Taloussuunnitelma 2025–2027

Tarkastuslautakunta 3.9.2024

Konserni- ja tilajaosto 9.9.2024

Sisällys

1. Konsernihallinto.....	3
1.1. Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus	5
1.2. Ulkoinen tarkastus	6
1.3. Kaupunginjohtaja ja konsernihallinnon vastuualue yhteensä	7
1.4. Lahden Tilakeskus.....	9
1.5. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot.....	12
1.6. Investoinnit.....	13
1.6.1. Talonrakennus.....	13
1.6.2. Irtain omaisuus.....	17

1. Konsernihallinto

Tuloslaskelma	TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	101 384 879	83 665 400	85 687 400	87 849 500	90 695 300
Myyntitulot	1 033 862	532 500	590 900	591 000	591 100
Maksutulot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1 156 526	1 261 300	855 000	805 000	1 032 000
Muut toimintatulot	99 194 492	81 871 600	84 241 500	86 453 500	89 072 200
Valmistus omaan käyttöön	603 324	600 000	600 000	600 000	600 000
Toimintamenot	-85 065 582	-106 714 000	-102 616 000	-102 943 000	-110 305 300
Henkilöstömenot	-18 750 986	-21 864 200	-22 150 600	-23 027 200	-24 669 800
Palvelujen ostot	-26 134 082	-37 567 399	-36 393 200	-36 349 800	-37 572 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 668 570	-12 055 400	-11 182 400	-11 527 900	-11 977 800
Avustukset	-248 736	-1 412 000	-1 106 900	-1 107 900	-1 108 900
Muut toimintamenot	-30 263 208	-33 815 000	-31 782 900	-30 930 200	-34 976 700
josta sisäiset vuokramenot	-2 548 421	-2 849 200	-2 440 700	-2 497 100	-2 554 700
Toimintakate	16 922 621	-22 448 600	-16 328 600	-14 493 500	-19 010 000
Rahoitustulot ja -menot	-2 928 790	-3 301 000	-3 188 100	-3 601 000	-4 101 000
Korkotulot	259 113	0	0	0	0
Muut rahoitustulot	46	0	0	0	0
Korkomenot	-3 109 330	-3 300 000	-3 187 100	-3 600 000	-4 100 000
Muut rahoitusmenot	-78 620	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Vuosikate	13 993 831	-25 749 600	-19 516 700	-18 094 500	-23 111 000
Poistot ja arvonalentumiset	-20 905 975	-22 690 800	-22 420 900	-23 665 800	-24 187 400
Tilikauden tulos	-6 912 144	-48 440 400	-41 937 600	-41 760 300	-47 298 400
Poistoeron muutos	69 631	75 000	70 000	70 000	70 000
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 842 513	-48 365 400	-41 867 600	-41 690 300	-47 228 400

Toiminnan kuvaus

Konsernihallinto sisältää kaupunginvaltuuston, kaupungin-hallituksen ja kaupunginhallituksen alaisten jaostojen määrärahat sekä määrärahat vaalien järjestämiseen. Konsernihallinnon talousarvioon sisältyvät myös kaupunginjohtajan sekä ulkoisen tarkastuksen määrärahat.

Kaupunginjohtajan alaisena toimiva konsernihallinnon vastualue vastaa kaupungin keskitetyistä toimisto- ja asian-tuntijatehtävistä sekä tilahallinnosta. Vastuualueeseen kuuluvat kaupunkitasoisesti toimivat palveluyksiköt: talous-palvelut, kehityspalvelut, henkilöstöpalvelut, kaupungin-kanslia, lakipalvelut, omistajaohjauspalvelut ja viestintäpal-velut sekä Lahden Tilakeskus -taseyksikkö. Lahden Tilakes-kus esitetään omana kaupunginvaltuustoon nähden sito-vana tasona ja sillä on omat määräraharaukset. Konser-nihallinnon vastuualuetta johtaa henkilöstöjohtaja oman vir-kansa ohella.

Talousarviossa konsernihallintoon sisältyy kaupunkitasoi-nen arvio käyttöomaisuuden myyntivoitoista ja -tappioista.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

TE-palvelut siirtyvät valtiolta kuntien hoidettaviksi vuoden 2025 alusta. Jatkossa kunnat vastaavat kaikista työnha-kua, työllistymistä ja yritystoimintaa tukevista työllisyyteen liittyvistä palveluista. Kaupungille siirtyy viranomais tehtäviä ja liikkeenluovutuksen periaattein henkilöstöä. Muutos merkitsee myös etuisuuksiin liittyvien rahoitusvastuiden uudistamista siten, että kuntien rahoitusvastuu työttömyys-turvan ja työllisyyden hoitoon liittyvistä kustannuksista ai-kaistuu ja laajenee. Tämä merkitsee Lahden kaupungin ta-loudelle paineita. TE-uudistuksen onnistuminen edellyttää työllisyyspalvelujen lisäksi merkittäviä panostuksia konser-nihallinnon vastuualueen yksiköiltä.

Hallitusohjelman 2023–2027 linjauksilla tulee toteutues-saan olemaan vaikutusta kuntien toimintaan ja rahoituk-seen. Konsernihallinnon tulee osallistua edunvalvontaan ja tietojen tuottamiseen hallitusohjelman linjauksien toteu-tusta valmisteleville tahoille.

Toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelman tavoitteet

Kaupunginvaltuuston 20.5.2024 § 63 päättämän talouden tasapaino-ohjelman mukaisesti konsernihallinnolle kohdentuu yhteensä 4,0 milj. euron tasapainottamisen tavoite. Kaupunginvaltuusto päätti hallintosääntömuutoksesta 20.5.2024 § 54 ja sen mukaisesti 1.6.2024 alkaen konsernihallinnon palvelualue on jakautunut konsernihallintoon ja elinvoiman palvelualueeseen. 4,0 milj. euron tasapainottamistavoitteesta 3,350 milj. euroa kohdentuu konsernihallinnolle ja 0,650 milj. euroa elinvoiman palvelualueelle. Tasapaino-ohjelman taloudelliset tavoitteet kuvataan talousarviossa ja toimenpiteet kuvataan palvelualueen käyttösuunnitelmassa.

Konsernihallinnon 3,350 milj. euron tavoitteesta kohdentuu vuodelle 2024 yht. 0,750 milj. euroa, vuodelle 2025 yht. 2,22 milj. euroa, vuodelle 2026 yht. 0,23 milj. euroa ja vuodelle 2027 yht. 0,150 milj. euroa. Konsernihallinnon tasapaino-ohjelman tavoitteena on toimintojen ja tilakustannusten tehostaminen sekä kaupunkitasoisten yhteiskustannusten määrärahatason alentaminen.

Henkilöstösuunnitelma

Vuodelle 2025 henkilötyövuosia suunnitellaan kolme vähemmän kuin on varattu vuoden 2024 käyttösuunnitelmassa. Vähennykset kohdistuvat konsernihallinnon vastuualueelle. Vuosille 2026–2027 suunnitellaan hieman vähemmän henkilötyövuosia kuin vuodelle 2025.

Henkilöstösuunnitelma (palkalliset henkilötyövuodet)	TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Konsernihallinto	173	178	175	171	171

1.1. Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus

Sitovuus tuloarvio ja määräraha	TP 2023*	KS+LTA:t 2024*	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	226 978	400 000	225 000	175 000	402 000
Toimintamenot	-5 265 092	-7 549 200	-4 602 400	-4 246 100	-4 688 100
Toimintakate	-5 038 114	-7 149 200	-4 377 400	-4 071 100	-4 286 100

*Tilinpäätöksen (TP) 2023 ja voimassa olevan talousarvion (KS+LTA:t) 2024 jakautuminen 1.6.2024 hyväksytyyn organisaatiomuutoksen jälkeisten sitovuuksien välillä on osittain laskennallinen arvio.

Toiminnan kuvaus

Lahden kaupungin ylintä päätösvaltaa käyttää asukkaiden valitsema valtuusto. Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto on osittain siirtänyt toimivaltaansa kaupunginhallitukselle, lautakunnille ja jaos-toille.

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin hallintoa, valmistelea kaupunginvaltuustossa käsiteltävät asiat ja huolehtii valtuuston päätösten täytäntöönpanosta sekä valvoo kaupungin etua ja edustaa kaupunkia. Osa kaupunginhallituksen työstä organisoidaan kahteen jaostoon, jotka ovat elinvoima- ja työllisyysjaosto ja konserni- ja tilajaosto.

Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen määrärahat sisältävä vaalien järjestämisestä aiheutuvat kustannukset sekä määrärahat toimikuntien toiminnan järjestämiseen.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Vuonna 2021 alkanut valtuustokausi päättyy vuonna 2025. Lahden kaupunginvaltuustossa on 59 jäsentä. Vuonna 2025 järjestetään kunnallisvaalit, joiden yhteydessä valitaan myös uudet valtuutetut hyvinvointialueille.

Toimintaa kuvaava mittari	TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025
Talous:			
Toimintamenot/asukas	44 €	62 €	38 €

1.2. Ulkoinen tarkastus

Sitovuus tuloarvio ja määräraha	TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-366 674	-390 600	-439 700	-423 300	-431 400
Toimintakate	-366 674	-390 600	-439 700	-423 300	-431 400

Toiminnan kuvaus

Ulkoinen tarkastus toimii itsenäisenä osana konsernihallintoa. Lahden kaupungin ulkoisesta tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja sen alaisuudessa toimiva tarkastustoimisto sekä tilintarkastaja. Tarkastustoimisto avustaa tarkastuslautakuntaa sen arvioidessa tavoitteiden toteutumista sekä toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Tarkastustoimisto voi tehdä myös itsenäisesti tarkastuksia ja selvityksiä. Toiminta on kaupungin muusta organisaatiosta ja johdosta riippumatonta.

Tarkastuslautakunta valmistelee kaupunginhallitukselle esityksen tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi. Kaupunginhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksistä vain kaupungin hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 pykälässä säädettyä sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Tarkastuslautakunta kilpailutti Lahti-konsernin tilintarkastuspalvelut syksyllä 2023 ja valittu palveluntuottaja BDO Oy huolehtii tilintarkastuksesta tilivuodesta 2024 alkaen.

Toiminnan painopistealueet

Tarkastuslautakunta antaa vuosittain arviointikertomuksen, jossa arvioidaan valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutumista sekä hallinnon toiminnan tarkoituksenmukaisuutta. Lautakunta voi tarvittaessa antaa erillisiä raportteja yksittäisistä asioista. Valtuustokauden aikana käydään läpi kaikkien palvelualueiden ja yksiköiden keskeisimmät toiminnot.

Tarkastuslautakunnan on myös huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta tekee esityksen tilintarkastajan valinnasta ja tytäryhteisöjen tilintarkastajien nimeämisestä. Kuntalain 122 pykälän mukaan kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö, jolle tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tarkastuslautakunta jatkaa yhteistyötä suurten kaupunkien tarkastuslautakuntien kanssa.

Toimintaa kuvaava mittari	TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025
Talous:			
Toimintamenot/asukas	3 €	3 €	3 €

1.3. Kaupunginjohtaja ja konsernihallinnon vastuualue yhteensä

Sitovuus tuloarvio ja määräraha	TP 2023*	KS+LTA:t 2024*	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	7 556 417	7 266 700	5 281 700	5 359 800	5 444 800
Toimintamenot	-32 414 181	-41 604 100	-41 443 500	-42 284 000	-48 024 200
Toimintakate	-24 857 764	-34 337 400	-36 161 800	-36 924 200	-42 579 400

*Tilinpäätöksen (TP) 2023 ja voimassa olevan talousarvion (KS+LTA:t) 2024 jakautuminen 1.6.2024 hyväksytyyn organisaatiomuutoksen jälkeisten sitovuuksien välillä on osittain laskennallinen arvio.

Toiminnan kuvaus

Kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupunginjohtaja. Kaupunginjohtajan määrärahat sisältävät kaupunginjohtajan kustannusten lisäksi kaupunkitasoisia kustannuksia sekä niihin liittyviä varauksia. Määrärahat sisältävät mm. sisäisen tarkastuksen, kaupungin jäsenmaksut, ystävyyskaupunkitoiminnan sekä keskitetyt kaupunkitasoiset kustannukset kuten KEVAn tasausmaksun ja varautumisen seuraavan vuoden järjestelyvaraeriin.

Kaupunginjohtajan alaisena toimiva konsernihallinnon vastuualue vastaa kaupungin keskitetyistä toimisto- ja asiantuntijatehtävistä sekä tilahallinnosta. Vastuualueeseen kuuluvat kaupunkitasoisesti toimivat palveluyksiköt: talouspalvelut, kehityspalvelut, henkilöstöpalvelut, kaupunginkanslia, lakipalvelut, omistajaohjauspalvelut ja viestintäpalvelut sekä Lahden Tilakeskus -taseyksikkö. Lahden Tilakeskus esitetään omana kaupunginvaltuustoon nähden sitovana tasona ja sillä on omat määrärahavaraukset. Vastuualueen määrärahat sisältävät kaupunkitasoisia kustannuksia sekä niihin liittyviä varauksia.

Konsernihallinnon vastuualueen yksiköt antavat sitovaa ohjeistusta ja tukea palvelualueille ja taseyksiköille oman vastuuleensa asioiden kaupunkitasoisista hoitamista koskien. Konsernihallinnon vastuualueen palveluyksiköt vastaavat

- kaupungin yleisistä johtamisen linjauksista
- konsernin ja kaupungin sisäisen tarkastuksen järjestämisestä
- päätöksentekokoelinten päätösvalmistelusta, kaupungin asiakirjahallinnosta ja arkistotoimesta, toimistopalveluista sekä johdon tukipalveluista
- henkilöstöön liittyvistä linjauksista, henkilöstö- ja työhyvinvointipalveluista sekä riskienhallinnan toiminnoista
- kehitys-, tietohallinto-, tilasto- ja tietopalvelujen toiminnoista sekä kaupungin yhteisistä neuvontapalveluista
- strategiavalmistelun ohjauksesta
- lakipalveluista
- konsernin omistajaohjauksesta
- talouden ohjauksesta, taloussuunnittelusta ja -hallinnosta, rahoituspalveluista, talouden ja toiminnan raportoinnista sekä sisäisestä laskennasta
- hankintojen ohjauksesta ja konserniyhteisöjen yhteishankintayksikkötoiminnoista
- kaupungin tunnettuuden kasvattamisesta ja kaupunkibrändin rakentamisesta erityisesti Suomen

johtavana ympäristökaupunkina yhteistyössä kaupungin johdon kanssa

- viestintään liittyvistä linjauksista ja tukipalveluista.

Konsernihallinnon vastuualueelle on varattu vahinkorahastosääntöjen (säädöskokoelma 2016/8) mukainen 0,05 milj. euron varaus, josta voidaan korvata kaupungin omaan tai vastuulla olevaan omaisuuteen kohdistuvia vahinkoja sekä kaupunkitasoinen eläkevastuuvarauksen purun.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kaupungin taloudellinen tilanne haastaa myös konsernihallintoa. Kaupungin talouden tasapainoon saaminen edellyttää konsernihallinnolta omia toimenpiteitä, mutta myös tuen antamista palvelualueille. Koska talouden resurssit niukkenevat, konsernihallinnon toimintaa joudutaan priorisoimaan. Tällä on vaikutuksia palvelualueiden tuen saantiin sekä kehittämistyöhön.

Toimintaympäristön muutokset, kuten polarisaatio jyrkkine näkemyseroineen, digitalisaatio ja globaali keskinäisriippuvuus, vaativat konsernihallinnolta ennakointia ja joustavuutta varautumisessa ja riskienhallinnassa. Kansainvälinen ja kansallinen väestönkehitys, talouksien dynamiikka, hyvinvointierot ja Lahdessa kaupunkirakenteen muutos, vaikuttavat konsernihallinnon toimintaan. Myös muuttuva ilmasto sekä geopolitiikan jännitteet lisäävät varautumisen tarvetta.

Muuttuva työelämä ja yhteiskunta edellyttävät jatkuvaa osaamisen kehittämistä myös kaupunkiorganisaatiossa. Teknologian kehitys muuttaa prosesseja, työtehtäviä ja työn rakenteita. Teknologian hyödyntäminen edellyttää tulevaisuudessa entistä enemmän muutoskyvykkyyttä, toimintatapojen muuttamista ja itseohjautuvuutta.

Kilpailu osaavasta työvoimasta kiristyy ja tulevaisuudessa osaavan työvoiman sitouttaminen kaupunkiorganisaatioon on yhä haastavampaa. Henkilöstöstä tulee pitää huolta aktiivisesti panostamalla esihenkilötyöhön, johtamiseen, henkilöstön hyvinvoinnin tukemiseen ja osaamisen kehittämiseen.

Digitalisaation nopea kehitys vaikuttaa laajasti kaupungin tarjoamiin palveluihin sekä kaupunkilaisten odotuksiin kaupungin digitaalisista palveluista. Kaupungin digitaalisten palvelujen kehittäminen sekä tekoälyn nykyistä laajempi käyttöönotto vaativat investointeja ja hallintaa sekä resursseja ja osaamista. Kyber- ja tietoturvallisuuden sekä

tietojärjestelmien toimivuuden turvaaminen on noussut avainasemaan kaupungin häiriöttömän palvelutuotannon varmistamisessa. Toisaalta kaupungin tulee huolehtia riittävien tukipalvelujen tarjoamisesta myös heille, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää sähköistä asiointia.

Tiedolla johtamisen ja tiedon hyödyntämisen tarve on lisääntynyt, ja se edellyttää toimivaa tietoinfrastruktuuria, joka mahdollistaa tiedon keräämisen, tallentamisen, analysoinnin ja jakamisen. Saatavilla olevan datan määrä kasvaa ja monipuolistuu sekä tarjolla olevat analytiikkateknologiat edelleen kehittyvät. Tämä edellyttää kaupungilta kustannustehokkaita ratkaisuja sekä kehityksen eettisten näkökulmien huomioimista. Tiedolla johtamisen kulttuuria ja osaamista tulee edelleen kehittää.

Kuntalaisten osallisuus kaupungin toiminnan kehittämisessä on avainasemassa. Palvelutori toimii luontevana paikkana osallisuus- ja kehittämistyölle, kun kuntalaispalveluja kehitetään yhdessä julkishallinnon, järjestöjen ja kuntalaisten kanssa.

Yhteiskunnassa kybervaikuttaminen ja valeuutiset lisääntyvät. Kaupungin oman viestinnän avoimuus, selkeys ja oikea-aikaisuus nousevat yhä tärkeämpään rooliin. Kuntalaiset hakevat tietoa monista eri medioista, joten kaupungin ylläpitämien kanavien merkitys kasvaa.

Toiminnan painopistealueet

Konsernihallinto tukee palvelualueita strategian tavoitteiden toteuttamisessa. Konsernihallinto toteuttaa vastuullaan olevia keskitettyjä toimisto- ja asiantuntijapalveluita kustannustehokkaasti, asiakaslähtöisesti ja ammattitaidolla.

Toiminnan painopisteitä vuonna 2025 ovat

- talouden tasapaino-ohjelman toimenpiteiden edistäminen
- uuden strategian valmistuminen ja kaupunkikonsernin sitouttaminen sen toteuttamiseen
- vastuualueen strategian kärkitoimenpiteiden läpivienti
- talouden Raindance-tietojärjestelmän käyttöönotto 1.1.2025 ja siihen liittyvien prosessien ja toimintatapojen jalkauttaminen (Jämerä-hanke)
- sijoitussuunnitelman mukaisen sijoitustoiminnan aloittaminen
- kaupunkitasoisen tietovarastoinnin, tiedolla johtamisen ja raportoinnin kehittäminen
- perustietotekniikan toimittajavaihdon onnistunut läpivienti
- tietoliikenteen kilpailutuksen käynnistäminen
- konserniyhtiöiden rahoitusmahdollisuuksien ja konsernirakenteen tarkoituksenmukaisuuden arviointi
- TE-uudistuksen käytännön tukitoimet
- kaupungin tunnettuuden vahvistaminen ympäristö-, tapahtuma-, kulttuuri- ja yliopistokaupunkina
- vaalien järjestäminen ja uuden valtuustokauden aloittamisen käytännön toimenpiteet

Toimintaa kuvaava mittari	TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025
Talous:			
Toimintamenot/asukas	268 €	343 €	342 €

1.4. Lahden Tilakeskus

Tuloslaskelma	TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Liikevaihto	70 915 182	73 318 700	77 500 700	79 634 700	82 168 500
Valmistus omaan käyttöön	603 324	600 000	600 000	600 000	600 000
Liiketoiminnan muut tulot	20 787 971	560 000	560 000	560 000	560 000
Materiaalit ja palvelut	-21 085 749	-28 542 700	-26 356 200	-27 181 400	-28 283 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 388 840	-11 693 500	-10 977 500	-11 341 100	-11 788 800
Palvelujen ostot	-11 696 909	-16 849 200	-15 378 700	-15 840 300	-16 494 400
Henkilöstömenot	-2 228 594	-2 297 300	-2 320 100	-2 320 100	-2 320 100
Poistot ja arvonalentumiset	-19 166 591	-19 955 700	-20 277 800	-21 117 800	-21 917 800
Suunnitelman mukaiset poistot	-19 147 482	-19 955 700	-20 277 800	-21 117 800	-21 917 800
Arvonalentumiset	-19 109	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut menot	-23 701 229	-26 330 100	-27 454 100	-26 488 100	-26 558 300
Liikelyi-/alijäämä	26 124 315	-2 647 100	2 252 500	3 687 300	4 249 100
Rahoitustulot ja -menot	-3 109 675	-3 301 000	-3 188 100	-3 601 000	-4 101 000
Muut rahoitustulot	20,72	0	0	0	0
Kunnalle maksetut korkomenot	-3 109 330	-3 300 000	-3 187 100	-3 600 000	-4 100 000
Muut rahoitusmenot	-366	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Yli-/alijäämä ennen varauksia	23 014 640	-5 948 100	-935 600	86 300	148 100
Poistoeron lisäys tai vähennys	69 631	75 000	70 000	70 000	70 000
Tilikauden yli-/alijäämä	23 084 272	-5 873 100	-865 600	156 300	218 100
Käyttöomaisuuden myynti (ei sitova)	-20 787 971	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Tilikauden yli-/alijäämä, sitova taso	2 296 301	-6 373 100	-1 365 600	-343 700	-281 900

Sitova taso on tilikauden yli-/alijäämä ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja/-tappioita.

Rahoituslaskelma	TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toiminnan rahavirta	21 393 260	13 507 600	18 842 200	20 704 100	21 565 900
Liikelyi-/alijäämä	26 124 315	-2 647 100	2 252 500	3 687 300	4 249 100
Poistot ja arvonalentumiset	19 166 591	19 955 700	20 277 800	21 117 800	21 917 800
Rahoitustulot ja -menot	-3 109 675	-3 301 000	-3 188 100	-3 601 000	-4 101 000
Tulorahoituksen korjaukset	-20 787 971	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Investointien rahavirta	14 242 932	-52 992 000	-28 545 000	-22 092 000	-20 150 000
Investointimenot	-21 511 198	-54 885 000	-30 373 000	-23 821 000	-21 726 000
Rahoitusosuudet inv. menoihin	48 000	393 000	328 000	229 000	76 000
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	35 706 130	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	35 636 192	-39 484 400	-9 702 800	-1 387 900	1 415 900
Antolainauksen muutokset	-7 750	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	-7 750	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	-33 000 000	19 484 400	9 702 800	1 387 900	-1 415 900
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	-33 000 000	19 484 400	9 702 800	1 387 900	-1 415 900
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 628 442	0	0	0	0

Rahoituslaskelma	TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Rahoituksen rahavirta	-35 636 192	19 484 400	9 702 800	1 387 900	-1 415 900
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	-20 000 000	0	0	0

Toiminnan kuvaus

Taseyksikkö Lahden Tilakeskus vastaa kaupungin omistamasta toimitilakannasta, sen teknisestä kunnosta ja arvosta, tuottavuudesta, tehokkaasta käytöstä sekä kehittämisestä. Tilakeskuksen tehtävänä on järjestää kaupunkiorganisaatiolle sen tarpeiden mukaiset toimitilat ja niihin sovitut kiinteistö- ja käyttäjäpalvelut. Tilakeskus toimii konserni- ja tilajaoston alaisuudessa. Tilakeskus vastaa myös hallintosäännön mukaisesti konserni- ja tilajaoston käsitteellyn tulevien kaupunkikonsernin toimitilahallinnon asioiden valmistelusta. Tilakeskus voi tarjota palvelujaan myös ulkopuolisille.

Lahden Tilakeskus toimii taseyksikkönä, joka tarkoittaa sitä, että menot on katettava tuloilla eli vuokratuloilla. Sisäinen vuokraus toteutetaan hyväksytyjen sisäisen vuokrauksen periaatteiden mukaisesti kustannusperusteisesti ilman tuottotavoitteita. Konserniyhtiöille tai ulos vuokrattaessa vuokralainen maksaa vuokrana toiminnassaan tarvitsemiensa toimitilojen ja niissä tarvittavien palveluiden kustannukset. Ulosvuokrauksen hinnoittelussa huomioidaan markkinaneutraaliteettiperiaatteen lisäksi julkisen piilotuen välttäminen sekä kilpailulain 30 d pykälän vaatimukset.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Tilakeskus järjestää kaupunkiorganisaatiolle tarvittavia toimitiloja rakennuttamalla, vuokraamalla tai ostamalla. Tilakeskus vuokraa tiloja myös konserniyhtiöille ja hyvinvointialueelle. Oman toimitilakannan ylläpitämistä, uudistamista ja kehittämistä jatketaan pitkäjänteisten investointi- ja kunnossapito-ohjelmien sekä toimitilojen linjausten ja salkutuksen avulla. Kaupunkiorganisaation toimitilaruokkeet määritellään kaupungin palveluverkkosuunnitelmien, kiinteistöjen teknisen kunnan sekä asiakkaiden toiminnallisten tarpeiden perusteella. Kaupungin oman palvelutuotannon tilankäyttöä keskitetään ja tilojen yhteiskäyttöä sekä käyttöastetta pyritään lisäämään. Kehittyneiden vuokrausmallien käyttöä toimitilaruokkeiden ratkaisussa käytetään jatkossa vaihtoehtona omalle investoinnille, jos se on taloudellisesti järkevä.

Jatkuvan kaupungin palveluverkkotyön myötä kaupunkiorganisaation käytössä oleva tilakanta supistuu ja keskittyy. Samoin hyvinvointialueen käytössä olevien kaupungilta vuokrattujen tilojen määrä tulee vähenemään ja tiloja jää tyhjäksi. Tämän seurauksena syntyy tarve löytää käytöstä poistuville toimitiloille uutta käyttöä kehittämällä, vuokraamalla markkinoille, myymällä tai jopa purkamalla. Tässä hallintatyökaluna käytetään tilakannan salkutusta. Tyhjen kiinteistöjen aiheuttamia kustannuksia pyritään pienentämään.

Kaupungin omistuksessa vielä olevia sote- ja pelastuslaitoskiinteistöjä yritetään edelleen myydä haastavasta

markkinatilanteesta huolimatta. Tämä markkina on muuttunut hyvinvointialueiden käytössä oleviin kunnilta vuokratuihin toimitiloihin liittyvän epävarmuuden vuoksi. Kaupungin omistukseen jääneistä sote- ja pelastuslaitoskiinteistöistä joudumme yhtiöittämään tai siirtämään kohteita olemassa oleviin kiinteistöyhtiöihin ensimmäisten kiinteistöjen osalta vuoden 2025 aikana.

Uudet päätetyt vuokrasopimusmallit messuhalleille ja Sibelialustalolle heikentävät Tilakeskuksen taloutta.

Kaupungin talouden tasapaino-ohjelma pienentää talonrakennusinvestointien tasoa, mikä vaikuttaa hankkeiden aikatauluihin, sisältöön ja siihen, mitä hankkeita voidaan toteuttaa.

Kiinteistö- ja rakennusallalla rakentamisen kustannustason ennustetaan pysyvän ennallaan tai hiukan nousevan tämän hetken tasosta. Samoin ennustetaan kiinteistöjen ylläpidon kustannustason nousun olevan maltillisempaa kuin viime vuosina.

Toiminnan painopistealueet

Tilakeskus pyrkii toimitiloista aiheutuvien pääoma- ja käyttötalousmenojen optimointiin. Investointitason laskun on tärkeää panostaa tilakannan ylläpitoon ja kunnossapito-ohjelman toteuttamiseen.

Investointihankkeiden suunnittelunohjauksessa painotetaan muuntojoustavuuden, tila- ja energiatehokkuuden, tilojen jakamistalouden ja käyttäjälähtöisen toiminnallisuuden lisäksi entistä enemmän kustannustehokkuutta. Hankkeiden osalta hankkeen taloudelliset reunaehdot muodostavat keskeiset raamit hankkeiden suunnittelulle ja toteutukselle toiminnallisuutta ja ympäristövastuullisuutta kuitenkin unohtamatta.

Sisäinen vuokran määrittely, periaatteet ja sisältö tullaan tarkastelemaan uudelleen.

Kiinteistöjen ylläpitoa sekä kiinteistö- ja käyttäjäpalvelujen hankintaa ja sopimuksen aikaista toimintaa kehitetään ja tehostetaan jatkuvasti.

Kaupungin kärkihanke hiilineutraali Lahti sekä kohoavat energiakustannukset näkyvät talonrakennusinvestointeihin liittyvissä energiatehokkuus- ja ympäristöjohtamistoimenpiteissä. Näitä toimenpiteitä ovat esimerkiksi: hiilijalanjälki- ja elinkaaritarkastelut kaikissa isoissa hankkeista, korjausvaihtoehdon selvittäminen ensisijaisena uudisrakennusvaihtoehtoon verrattuna, uudisrakentamisessa puurakentamisvaihtoehdon selvittäminen ensisijaisena vaihtoehtona sekä tilatehokkuustavoitteet. Tilakeskus on mukana vähähiilisen rakentamisen ja kiertotalouden

kehityshankkeissa. Rakennushankkeissa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan toimipisteiden olosuhteiden kehittäminen työmatkaliikuntaa tukevaksi, sähköisen

liikenteen edellytysten luominen sekä ilmastonmuutokseen varautuminen.

Toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelman euromääräiset tavoitteet

Toimintaa kuvaava mittari	TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025
Talous:			
Liikevaihto/asukas	588 €	607 €	617 €
Liiketoiminnan menot/asukas	390 €	466 €	464 €

1.5. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot

Ei sitova	TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	1 898 331	2 120 000	2 120 000	2 120 000	2 120 000
Toimintamenot	-4 063	0	0	0	0
Toimintakate	1 894 268	2 120 000	2 120 000	2 120 000	2 120 000

Toiminnan kuvaus

Tulot muodostuvat käyttöomaisuuden myyntivoitoista ja menot mahdollisista myyntitappioista. Käyttöomaisuuden myyntivoittojen ja -tappioiden arvio ei ole sitova.

Myyntivoittoja ei tule käyttää käyttötalouden pysyväisluonteisten kustannusten kattamiseen.

1.6. Investoinnit

Investointisuunnitelmat valmistellaan ja esitetään viiden vuoden ajalta. Konsernihallinnon taloussuunnitelma vuosien 2025–2029 bruttoinvestoinnit ovat yhteensä 32,7 milj. euroa, joista talonrakennusinvestoinnit ovat 92,3 prosenttia.

Alla olevassa yhteenvedossa on esitetty konsernihallinnon kokonaisinvestointien euromääräinen kohdentuminen eri investointiryhmiin. Investointitulot sisältävät investointien myyntiin liittyvät myyntitulot ja rahoitusosuudet.

Investoinnit 2023–2029

1 000 euroa		TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Talonrakennus	tulot	14 966	1 393	1 328	1 229	1 076	1 040	1 040
	menot	-21 473	-54 735	-30 223	-23 671	-21 576	-36 199	-24 626
Irtain omaisuus	tulot							
Lahden kaupunki	menot	-6 961	-7 523	-4 145	-3 935	-4 385	-3 265	-3 265
Konsernihallinto	menot	-2 976	-2 670	-2 520	-2 170	-2 170	-2 170	-2 170
Investoinnit yhteensä, konsernihallinto								
	Tulot	14 966	1 393	1 328	1 229	1 076	1 040	1 040
	Menot	-24 449	-57 405	-32 743	-25 841	-23 746	-38 369	-26 796
	Netto	-9 483	-56 012	-31 415	-24 612	-22 670	-37 329	-25 786

Tilinpäätöksen (TP) 2023 ja voimassa olevan talousarvion (KS+LTA:t) investointitulot esitetään tilinpäätöksestä ja hyväksytystä talousarviokirjasta poiketen ilman myyntivoittojen ja -tappioiden osuutta. Myyntivoittojen ja -tappioiden osuus huomioidaan käyttötalousoosassa. (Suomen Kuntaliitto, 2022. Kunnan ja kuntayhtymän talousarvio ja -suunnitelma, kohta 6.5.3 Investointitulojen budjetointi)

1.6.1. Talonrakennus

Talonrakennusinvestoinnit on jaettu perusparannuksiin, korvausinvestointeihin, uusinvestointeihin ja keskeneräisiin hankkeisiin. Hankkeen lopullisesta sisällöstä, laajuudesta ja kustannuksista päätetään hankesuunnitelman yhteydessä.

Talonrakennusinvestoinnit kohdistuvat vuonna 2025 toimittilojen perusparannuksiin ja korvausinvestointeihin. Näillä turvataan omaisuuden arvon säilymistä ja korvataan toiminnallisesti ja teknisesti vanhentuneita tiloja.

Talonrakennuksen perusparannus- ja korvausinvestointien oikea-aikaisuutta ja sen arviointia kehitetään jatkuvasti. Hankkeiden viivästyminen optimaalisesta ajankohdasta voi aiheuttaa ylimääräisiä väistötilakustannuksia tai mahdollisesti uusia sisäilmaongelmia. Investointien rahoittamiseksi pyritään löytämään vaihtoehtoisia taloudellisesti järkeviä ratkaisuja kaupungin velkaantumista kasvattavan taserahoituksen sijaan.

Kaupungin investointitason alentamiseksi sekä hankkeiden kustannustason hillitsemiseksi etsitään ratkaisuja, joilla investointiohjelmassa olevia hankkeita voitaisiin toteuttaa nykyistä edullisemmin esimerkiksi tilakäyttöä tehostamalla ja kustannustehokkaampia suunnitteluratkaisuja löytämällä. Kaupungin investointitason alentamisen seurauksena imagorakennusten kunnostusohjelmaa ei voida jatkaa suunnitellusti.

Talonrakennusinvestointien sitovuus on investointisuunnitelman menot. Talonrakennusinvestointien tuloihin kirjataan myyntiin liittyvien tasearvojen verran rakennusten myyntituloja ja lisäksi hankkeiden rahoitusosuudet. Mahdolliset myyntivoitot tai -tappiot kirjataan suoraan tuloslaskelmaan.

Talonrakennusinvestoinnit kohdistuvat vuonna 2025 toimittilojen perusparannuksiin ja korvausinvestointeihin. Näillä turvataan omaisuuden arvon säilymistä ja korvataan toiminnallisesti ja teknisesti vanhentuneita tiloja.

Talonrakennusinvestointeihin liittyviä energiatehokkuus- ja ympäristöjohtamistoimenpiteitä ovat esimerkiksi hiilijalanjälki- ja elinkaaritarkastelut kaikissa isoissa hankkeissa, korjausvaihtoehdon selvittäminen ensisijaisena uudisrakennusvaihtoehtoon verrattuna, uudisrakentamisessa puurakentamisvaihtoehdon selvittäminen ensisijaisena vaihtoehtona sekä tilatehokkuustavoitteet.

Kaupungin investointitason alentamiseksi sekä hankkeiden kustannustason hillitsemiseksi etsitään ratkaisuja, joilla investointiohjelmassa olevia hankkeita voitaisiin toteuttaa nykyistä edullisemmin esimerkiksi tilakäyttöä tehostamalla ja kustannustehokkaampia suunnitteluratkaisuja löytämällä.

1 000 euroa	TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Tulot	14 966	1 393	1 328	1 229	1 076	1 040	1 040
Menot	-21 473	-54 735	-30 223	-23 671	-21 576	-36 199	-24 626
Netto	-6 507	-53 342	-28 895	-22 442	-20 500	-35 159	-23 586
Kohteet, 1 000 euroa			TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Perusparannukset			-13 149	-7 200	-7 886	-24 971	-21 505
Korvausinvestoinnit			-15 574	-14 971	-12 190	-9 728	-1 621
Uusinvestoinnit			0	0	0	0	0
Keskeneräiset hankkeet			-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Menot yhteensä			-30 223	-23 671	-21 576	-36 199	-24 626

Perusparannukset

Perusparannuksilla turvataan omaisuuden arvon säilyminen. Lisäksi tavoitteena on rakennusten korjausvelan pieneminen. Samalla tilat korjataan teknisesti ja toiminnallisesti ajanmukaisemmiksi.

Kustannustaso: Haahtela-tarjoushintaindeksi 102.

1 000 euroa	TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Tulot	48	252	328	229	76	40	40
Menot	-18 320	-14 828	-13 149	-7 200	-7 886	-24 971	-21 505
Netto	-18 272	-14 576	-12 821	-6 971	-7 810	-24 931	-21 465
Kohteet, 1 000 euroa			TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Konsernihallinnon hankeryhmä			-297	-277	-793	-5 234	-2 848
Harjun korttelin jatkokäyttö			-66	0	0	0	-132
Mustankallion väestösuojan perusparannus			-30	-76	-592	-5 033	-2 515
Muut kohteet			-201	-201	-201	-201	-201
Sivistyksen palvelualueen hankeryhmä			-11 335	-6 261	-6 843	-19 487	-18 407
Myllypohjan monitoimitalon perusparannus			-3 561	-812	0	0	0
Erstan koulun perusparannus			0	0	-464	-6 961	-4 177
Länsiharjun pikku koulun korjaus- ja muutostyöt			0	-148	-2 066	-1 476	0
Kaupunginteatterin peruskorjaus			-24	0	0	-182	-1 439
Pääkirjaston perusparannus			-78	-235	-313	-5 769	-7 692
Päiväkotien perusparannukset yhteensä			-600	-600	-651	-2 111	-2 111
Urheilukeskuksen perusparannukset yhteensä			-3 283	-2 291	-761	-400	-400
Palvelualueen pienet kohteet yhteensä			-3 789	-2 175	-2 588	-2 588	-2 588
Muun vuokraustoiminnan hankeryhmä			-1 517	-662	-250	-250	-250
Imagorakennusten korjaukset yhteensä			-300	-462	-50	-50	-50
Nimeämättömät kohteet yhteensä			-1 217	-200	-200	-200	-200

Konsernihallinnon palvelualueen hankeryhmä

- Konsernihallinnon hankeryhmässä on varattu rahoitusta kaupungin keskushallinnon ja taseyksikköjen käytössä olevien rakennusten korjaustöihin. Mustankallion väestösuojan perusparannukseen vuosina 2028–2029 yhteensä 8,2 milj. euroa. Harjun korttelin kehittämiseen ei ole rahoitusta taloussuunnitelmakaudella suunnittelun aloitusta lukuun ottamatta.

Elinvoiman palvelualueen hankeryhmä

- Ei kohteita.

Sivistyksen palvelualueen hankeryhmä

- Myllypohjan monitoimitaloon kuuluvan vanhan koulurakennuksen perusparannus toteutetaan samanaikaisesti uudisrakennusosan kanssa ja tilat ovat valmiina syksyllä 2026. Perusparannuksen kustannusarvio on 6,7 milj. euroa.
- Länsiharjun pikku koulun perusparannus toteutetaan välittömästi laajennuksen jälkeen siten, että tilat ovat valmiit kesällä 2028. Perusparannuksen kustannukset ovat noin 3,7 milj. euroa.
- Erstan koulun perusparannus toteutetaan samanaikaisesti Erstan päiväkodin perusparannuksen kanssa vuosina 2028–2029. Päiväkodin osalta kustannukset sisältyvät päiväkotien perusparannuksiin. Yhteensä hankekokonaisuuteen on varattu yhteensä 15,4 milj. euroa, ja osa siitä saatetaan jatkoselvityksen perusteella toteuttaa uudisrakentamisena.
- Kaupunginteatterin perusparannus on odotettavissa vuonna 2030–2032. Kokonaiskustannukset ovat noin 26,6 milj. euroa.
- Pääkirjaston perusparannus toteutetaan vuosina 2028–2030. Kokonaiskustannukset ovat noin 15,7 milj. euroa.
- Kaupunginteatterin ja pääkirjaston perusparannushankkeista, Länsiharjun pikku koulusta ja Erstan koulusta ja päiväkodista laaditaan hankesuunnitelmat, joiden perustella tehdään päätökset hankkeiden sisällyttämisestä ja kustannuksista.

- Päiväkotien perusparannuksiin on varattu rahoitusta palveluverkkoselvityksessä säilytettäväksi määriteltyjen päiväkotien perusparannuksiin sekä osakorjauksiin. Isojen perusparannusten vaihtoehtona tarkastellaan uudisrakennusvaihtoehtoa sekä muita toteutusmalleja.
- Urheilukeskuksessa on varauduttu vuoden 2029 MM-kisojen edellyttämiin investointeihin yhteensä noin 3,3 milj. eurolla. Lisäksi on varauduttu rakennusten ja rakennelmien kunnosta johtuviin korjauksiin sekä pienehköihin muutostöihin. Valtionavusta odotetaan saatavan vuosittain 10 % investointien kustannuksista.

Muun vuokraustoiminnan hankeryhmä

- Määräraha on varattu korjauksiin, joita tehdään konserniyhtiöille sekä kaupunkikonsernin ulkopuolisille tahoille vuokratuissa tiloissa.
- Imagorakennuksiin varaudutaan tekemään niiden teknisen kunnan kannalta välttämättömät korjaukset. Imagorakennuksia ovat kohteet, joita pidetään kaupungin imagon kannalta tärkeinä ja suojelun kannalta merkittävänä, mutta joiden kohdalla tyydytään matalaankin tuottoon. Tällaisia ovat mm. kulttuurihistoriallisesti arvokkaat ja kaavoituksellisesti suojellut kohteet, joita ei pystytä riittävästi hyödyntämään kaupungin omassa toiminnassa. Pääasiassa imagorakennuksista huolehditaan kunnossapidon toimenpitein.

Korvausinvestoinnit

Korvausinvestoinnit tarkoittavat vanhojen tilojen korvaamista uusilla silloin, kun entiset tilat ovat teknisesti ja/tai toiminnallisesti vanhentuneet eikä niiden perusparannus ole tarkoituksenmukaista. Korvausinvestoinneilla pienennetään korjausvelkaa, kun huonokuntoisista rakennuksista luovutaan ja ne korvataan uusilla. Samalla toiminta

tehostuu, kun uudet tilat pystytään suunnittelemaan kaikilta osin ajanmukaisiksi. Lisäksi uudet rakennukset voidaan suunnitella ja rakentaa energiatehokkaimmiksi ja näin edistää kaupungin energiatehokkuustavoitteiden toteutumista.

Kustannustaso: Haahtela-tarjoushintaindeksi 102.

1 000 euroa	TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Tulot	0	141	0	0	0	0	0
Menot	-3 153	-18 407	-15 574	-14 971	-12 190	-9 728	-1 621
Netto	-3 153	-18 266	-15 574	-14 971	-12 190	-9 728	-1 621
Kohteet, 1 000 euroa			TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Sivistyksen palvelualueen hankeryhmä			-15 574	-14 971	-12 190	-9 728	-1 621
Myllypohjan monitoimitalon uudisrakennus			-10 455	-4 070	0	0	0
Kaarikadun päiväkodin uudisrakennus			-4 415	-2 208	0	0	0
Paavolan päiväkodin uudisrakennus			-328	-5 237	-2 618	0	0
Mukkulan monitoimitalon uudisrakennus			-205	-819	-8 107	-9 728	-1 621
Länsiharjun pikku koulun laajennus			-171	-2 637	-1 465	0	0

Konsernihallinnon hankeryhmä

- Ei kohteita.

Elinvoiman palvelualueen hankeryhmä

- Ei kohteita.

Sivistyksen palvelualueen hankeryhmä

- Myllypohjan monitoimitalon uudisrakennusosan rakentaminen aloitetaan samanaikaisesti vanhan koulurakennuksen perusparannuksen kanssa syksyllä 2024. Tilat ovat valmiina kesällä 2026. Uudisrakennuksen kokonaiskustannusarvio on 19,9 milj. euroa. Monitoimitalo korvaa Myllypohjan koulun uudemmat osat, Ahtialan kirjaston nykyiset tilat, Kunnaksen koulun sekä Ahtialan, Leikkituvan ja Kunnasmannin päiväkodit.
- Kaarikadun päiväkodin uudisrakennus korvaa entisen Kaarikadun päiväkotirakennuksen. Rakentaminen aloitetaan keväällä 2025 ja tilat ovat valmiit kesällä 2026. Uudisrakennuksen kustannukset ovat 6,9 milj. euroa.
Uusi Hennalan päiväkotit korvaa nykyiset Launeen ja Hennalan päiväkodit. Rakennus toteutetaan vuokramallilla, ja se valmistuu kesällä 2026.
- Paavolan päiväkodin uudisrakennus korvaa entisen Paavolan päiväkotirakennuksen. Rakentaminen aloitetaan keväällä 2026 ja tilat ovat valmiina kesällä 2027. Uudisrakennuksen kustannukset ovat noin 8,2 milj. euroa.

- Kasakkamäen koululle hankitaan nykyisiä tiloja pienemmät vuokratilat, jotka valmistuvat kesällä 2026.
- Länsiharjun koulun yhteyteen rakennetaan laajennus neljälle opetusryhmälle. Uudet tilat valmistuvat syksyllä 2027, ja niiden kustannukset ovat noin 4.3 milj. euroa.
- Mukkulan monitoimitaloon sijoittuvat Mukkulan ala- ja yläkoulut, päiväkotit, kirjasto ja nuorisotilat. Monitoimitalo toteutetaan hybridimallilla, jossa inventointina rahoitetaan vain kiinteä ydinosa. Ydinosaan liitettävät moduulirakenteiset osat hankintaan vuokraamalla. Ydinosan investointikustannukset ovat noin 20.5 milj. euroa. Monitoimitalo valmistuu kesällä 2029. Hankkeen sisällöstä ja kustannuksista päätetään hankesuunnitelman perusteella.

Muun vuokraustoiminnan hankeryhmä

- Ei kohteita.

Uusinvestoinnit

Uusinvestoinnit ovat uudisrakennushankkeita tai laajennuksia, jotka johtuvat toiminnan laajentumisesta tai laatu-
tason parantamisesta väljyyttä lisäämällä.

Kustannustaso: Haahtela-tarjoushintaindeksi 102.

1 000 euroa	TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-20 000	0	0	0	0	0
Netto	0	-20 000	0	0	0	0	0
Kohteet, 1 000 euroa			TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Konsernihallinnon hankeryhmä			0	0	0	0	0
Sivistyksen palvelualueen hankeryhmä			0	0	0	0	0
Muun vuokraustoiminnan hankeryhmä			0	0	0	0	0

Konsernihallinnon hankeryhmä

- Ei kohteita.

Elinvoiman palvelualueen hankeryhmä

- Ei kohteita.

Sivistyksen palvelualueen hankeryhmä

- Ei kohteita.

Muun vuokraustoiminnan hankeryhmä

- Ei kohteita.

Keskeneräiset hankkeet

Määräraha on varattu edelliseltä vuodelta jatkuviin, keskeneräisiin hankkeisiin, joiden toteutuksen aikataulu on muuttunut siten, että edellisen vuoden määrärahoja on jäänyt käyttämättä.

1 000 euroa	TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Tulot			0	0	0	0	0
Menot	0	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Netto	0	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500

1.6.2. Irtain omaisuus

Irtaimen omaisuuden sitovuus on investointisuunnitelman menot kaupunkitasoisesti. Yksikön esityksessä on arvio toteutettavista irtaimen omaisuuden investoinneista.

Määrärahan kohdentamista yksiköille tarkastellaan talousarviovuoden aikana kaupunginvaltuuston myöntämän kokonaismäärärahan puitteissa.

1 000 euroa	TP 2023	KS+LTA:t 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Tulot							
Menot	-2 976	-2 670	-2 520	-2 170	-2 170	-2 170	-2 170
Netto	-2 976	-2 670	-2 520	-2 170	-2 170	-2 170	-2 170
Kohteet, 1 000 euroa			TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Konsernihallinto (ilman taseyksikköä)			-2 370	-2 020	-2 020	-2 020	-2 020
ICT-investoinnit			-2 350	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Konsernihallinnon tilajärjestelyt			-20	-20	-20	-20	-20
Lahden Tilakeskus -taseyksikkö			-150	-150	-150	-150	-150
Keittiötilojen kiinteät kalusteet			-150	-150	-150	-150	-150